

exposició

A dues

veus

Retrats de converses en català

VOLUNTARIAT PER LA LLENGUA

www.vxl.cat

El català com a punt d'unió

El **Voluntariat per la llengua (VxL)** és un programa impulsat per la **Direcció General de Política Lingüística** de la Generalitat de Catalunya des del 2003 i gestionat territorialment pel **Consorci per a la Normalització Lingüística** a través de 22 centres de normalització lingüística (CNL). El **CNL de l'Alt Penedès i el Garraf** va ser un dels primers a crear parelles lingüístiques.

El VxL fomenta l'ús social del català a través de la conversa, tot posant en contacte persones que ja saben una mica la llengua i necessiten reforçar la fluïdesa i la seguretat per parlar-la amb normalitat (aprenentes) amb persones que parlen habitualment en català (voluntàries) i que s'ofereixen per conversar una hora a la setmana durant deu setmanes.

A partir d'aquest motiu inicial, el VxL s'enriqueix amb l'aportació de les persones que hi participen i esdevé un espai d'intercanvi de cultures i pensaments, que propicia el coneixement mutu i la cohesió social.

Tots aquests valors es reflecteixen en el llibret que teniu a les mans. Es tracta d'un recull de quinze textos que han escrit deu persones que han participat com a voluntàries en el programa, després de xerrar una estona amb alguna de les dinou parelles que protagonitzen les fotografies de l'exposició **"A dues veus. Retrats de converses en català"**. Servint-se de la seva experiència i de les vivències concretes que cada parella els ha explicat, els autors dels escrits ens presenten de maneres molt diferents les virtuts del Voluntariat per la llengua i per què val la pena participar-hi.

Només cal que fem un cop d'ull a conceptes que surten als títols de cada text per adonar-nos que han sabut copsar encertadament els trets que defineixen el Voluntariat per la llengua. Són idees que ens parlen de valors: **"redescobriments d'una amistat"**, **"naturalitat i respecte"**, **"un sistema noble"**, **"cultura, història i amistat"**; d'integració i de cohesió: **"dues catalanes de Colòmbia"**, **"sí, mama, adió"**; de dedicació desinteressada: **"res a canvi"**. Són expressions que ens descriuen persones del carrer, nascudes aquí o a fora, que es troben per parlar en català amb naturalitat: **"gent del barri"**, **"com una família"**, **"un quintet sense complexos"**; que ens situen el Voluntariat per la llengua en la Catalunya d'avui: **"tres grans ingredients per a una normalització"**, **"no és senzill, ser d'aquí"**; que ens deixen entendre la riquesa del programa: **"efectes col·laterals"**, o bé que ens suggereixen formes divertides de fer més atractives les trobades: **"Telecinco també pot ser útil per fomentar la conversa en català"** o simplement **"jugues?"**. Títols atractius que ens conviden a llegir els escrits per conèixer experiències vitals que tenen la llengua catalana com a punt d'unió.

Najat El Ouakassi / El Marroc

Assumpta Grau / Catalunya

Claustre de Sant Francesc

Res a canvi

“Al principi, no entenia boi res del que em deia.” A la Najat li costa pronunciar bé el català. L’Assumpta, en canvi, és xerraire i té ganes d’explicar-se. Amb un cert currículum de voluntariat en altres àmbits, és la primera vegada que té una parella lingüística i n’està satisfeta i orgullosa. Se sent motivada.

“Només parlo català quan estic amb l’Assumpta.” Ja fa uns quants anys que la Najat i la seva família són a Catalunya i ella vol aprendre la llengua perquè pensa que així tindrà més possibilitats de feina i de relacions. A casa seva parlen l’àrab i no té gaires oportunitats de practicar el català, perquè ja sabem què passa, a la feina i arreu: costa molt que la gent se li adreci en català i encara més que pugui mantenir-hi una conversa. La Najat agraeix l’experiència de tenir algú que estigui només per a ella, que l’escolti i l’estimuli a parlar.

“Jo volia fer alguna cosa sense esperar res a canvi”, afirma l’Assumpta. Diuen els mestres de l’antiga saviesa que el mòbil del nostre actuar no ha de ser el desig de gaudir dels beneficis d’allò que fem, ni tampoc el temor per les seves possibles conseqüències. És a dir, fer el que cal sense esperar-ne recompenses. El mòbil és un impuls que surt de dins, desinteressadament.

“Som amigues.” Totes dues hi estan d’acord, hi ha complicitat entre elles. Normalment, quan es troben, seuen en un banc del carrer i fan petar la xerrada. Parlen de tot una mica i el dia que, per un motiu o altre, no poden quedar i veure’s, ho troben a faltar. Coincideixen a dir que aquesta relació els ha obert nous horitzons i han descobert que, malgrat la distància cultural, estan molt a prop.

Núria Carreras
Voluntària del VxL

Vitaliy Hirnyak / Ucraïna

Josep Ribas / Catalunya

Vinya del Penedès

Cultura, història i amistat

Amb el Josep i el Vitaliy ens vam reunir un divendres a la tarda a la taverna del Vinseum. El lloc el va proposar el Josep i, ara, ja entenc per què.

Josep Ribas, enòleg i professor a la Facultat d'Enologia de la Rovira i Virgili. Vitaliy Hirnyak, ucraïnès d'origen amb nacionalitat portuguesa, des que va arribar a la península Ibèrica fa uns dinou anys, passant per Portugal, Saragossa, la Corunya i, finalment, arribant el 2008 a Catalunya, ha descobert el món vinícola amb gran interès. No hi havia millor manera d'acompanyar la trobada que amb una copa de vi. Adernats Seducció de la DO Tarragona va ser l'elecció, un blanc jove de les varietats xarel·lo, chardonnay i moscat.

I amb aquesta atmosfera, reunits al peu del palau, vam brindar per les bones estones amb el Voluntariat per la llengua.

Després que li donessin una jubilació parcial, ara fa uns tres anys, el Josep va decidir participar al Voluntariat per la llengua motivat per les ganes de conèixer gent i de ser útil donant conversa. Va coincidir amb el Vitaliy fa un any, quan a partir dels cursos de català al CPNL va interessar-se pel programa i s'hi va inscriure.

Les seves trobades han estat realment actives: han passejat molt per la vila comentant les façanes i la seva història, la muralla i el cementiri; han anat a caminar fins a Sant Pau passant per les vinyes i gaudint de les diverses etapes del seu cycle biològic. Com és fàcil d'imaginar, també han fet tasts de vins i en una ocasió van visitar el Vinseum juntament amb un amic ucraïnès del Vitaliy, i el Josep va poder aprofitar l'ocasió per fer de guia.

Ara ja són amics. Han après molt l'un de l'altre. El Josep ha descobert mons nous, ha rebut informació de primera mà d'Ucraïna: la seva història i l'origen de la guerra. Participar en el programa li ha estat molt enriquidor i està molt motivat per continuar fent de voluntari. Ara el Vitaliy sap molt de Vilafranca i d'enologia, cada cop que pren una copa de vi segueix tot el ritual i li agrada visitar cellers de l'entorn els caps de setmana. Recomanaria el programa a totes les persones immigrades, perquè ha estat l'oportunitat per practicar el català i s'hi sent molt bé. Catalunya és la terra que ha escollit per viure i per a ell aprendre català és imprescindible per integrar-s'hi.

He conegut dues persones molt interessades pel Penedès, la cultura, la història, l'arquitectura i la política. "Ens hem trobat a través de la cultura", diuen. Han connectat molt bé, són uns grans conversadors i es consideren afortunats d'haver estat parella lingüística durant dues edicions del Voluntariat per la llengua.

Alba Miret
Voluntària del VxL

Mariam Ghailan / El Marroc

Teresa Bonastre / Catalunya

Vinseum.
Museu de les Cultures del Vi
de Catalunya

vilafranquina. De manera que es van decidir a omplir les fitxes per participar al programa. I per algun motiu, la Gemma les va ajuntar i va iniciar, sense saber-ho, molt més que una relació entre voluntària i aprenent.

Com que la Teresa va veure que la seva parella lingüística tenia altres interessos, més enllà de millorar el seu català parlat, aviat la va convidar a acompanyar-la a diferents llocs. Així, doncs, al cap d'un temps de trobar-se per primer cop, les sortides al teatre, a concerts i a tota mena d'activitats culturals van esdevenir habituals.

Possiblement, la Mariam no s'havia imaginat que aniria a sentir els *Goigs de sant Fèlix* o que participaria al festival En Veu Alta recitant ni més ni menys que un clàssic de la poesia catalana com *La vaca cega*, de Joan Maragall. I el que segurament tampoc pensava és fins a quin punt conèixer la Teresa podria capgirar, en el bon sentit, la seva vida.

El seu món, que era més aviat reduït, es va eixamplar molt. No només va començar a sortir sovint de casa per acudir a les cites culturals a Cal Bolet i a l'Auditori, entre altres espais (a tall d'exemple, mai no havia anat a un concert), sinó que, per influència de la Teresa, ara dedica part del seu temps a treballar voluntàriament per a entitats com la Creu Roja, la residència Ricard Fortuny o el Rebost Solidari. A més, arran de participar en el programa, s'ha pogut integrar en una societat que no coneixia i ha modificat la idea que tenia que els catalans són tancats i no s'obren als nousvinguts. De manera que potser no és exagerat pensar que, com diu ella, la Teresa li va obrir "les portes del paradís".

Tant l'una com l'altra valoren molt l'amistat que ha nascut entre elles i que els aporta tant, en tots dos sentits. Són un clar exemple que la procedència o les creences religioses no han de ser necessàriament factors que hagin d'allunyar les persones. Per això és una llàstima que, com diuen elles, la Gemma les vulgui "divorciar" (en el sentit no convencional de la paraula). Sort que l'amistat de la Teresa i la Pelegrina Moderna, que és com algú va batejar la Mariam, va més enllà de les trobades purament lingüístiques i elles continuen anant amunt i avall juntes. Per molts anys!

Anna Rafecas
Voluntària del VxL

Mirna Vázquez / Argentina

Rosend Castells / Catalunya

Prensa de Cal Palau (s. XVI)

Gent del barri

Quan va arribar la Mirna, carregada de bosses, amb el Rossend ja feia una estona que degustàvem un xarel·lo del país. Va disculpar-se, tot i que no feia tard, amb un somriure ampli i franc, un somriure que no va deixar d'il·luminar la seva cara en tota l'estona. La Mirna Vázquez és d'un morè bronzejat que la fa semblar italiana, però ella de seguida t'clareix que ve de l'Argentina. Ser argentí és més que una condició nacional, és una manera d'entendre la vida. Potser per això hi ha hagut sempre aquesta mena de complicitat entre argentins i catalans.

Ja fa quinze anys que és aquí i, malgrat haver-los passat majoritàriament a Barcelona en un barri de forta immigració, parla un català excel·lent. Des del primer dia que va arribar a Barcelona va tenir clar que s'hi volia quedar a viure. El segon que va tenir clar és que volia aprendre la llengua del país. No pas per una qüestió nacional, sinó per entendre i immersir-se en una cultura que l'havia atret. Se sent urbana, però de barri, que és aquella manera de ser alhora de poble i de ciutat. D'aquesta mena de barri on la gent es coneix, se saluda, s'ajuda. Per a ella, integradora social, això és vital. Potser per això el seu aterratge al Penedès l'ha sorpresa i ha esborrat aviat la recança que fora de la gran capital la vida és rural i pagesívola. En el fons, el Penedès és també com un gran barri. Ens explica que al llarg de la seva estada a Catalunya ha tingut diferents parelles lingüístiques. Ara, al Penedès, el Rossend Castells és segurament el company perfecte.

El Rossend té aquella afabilitat de mestre que pacientment va fent-te entendre el món amb senzillesa. Parla pausadament però amb un vocabulari exquisit que mira d'anar introduint i explicant a la Mirna. Són com el pa i la gana. Ella, una esponja que devora tot el que li expliqués; ell, un home arrelat al país que té molt clar quin ha de ser el nostre paper al món de les nacions. Jubilat *malgré lui*, com tanta gent desbordant de força vital, s'ha dedicat tota la vida al món del vi i se li nota. No pot dissimular la passió quan ens ensenya a apreciar el color, les aromes, la brillantor iridescent d'un blanc cristal·lí. La Mirna se'l mira amb cara d'entendre finalment el perquè de les sortides que han anat fent per la comarca. Ser voluntari lingüístic, per al Rossend, és molt més que fer-la petar una estona.

Parlen llargament de tot i de res, d'infanteses als ravals de Buenos Aires, d'independència, de llengua, de gent que pateix. Parlen i aprenen l'un de l'altre. Se'ls veu contents. Així és com es construeix un país fort.

Jaume Claramunt
Voluntari del VxL

Moisés Ventura / Perú

Ricard Serra / Catalunya

Plaça de Sant Joan

En Ricard i en Moisès, com una família

La història d'aquesta parella comença un bon dia a la terrassa de la cafeteria del Casino de Vilafranca, on en Ricard acostumava a fer parada. En Moisès, un auxiliar d'infermeria, feia poc que havia arribat del Perú a terres del Penedès i la seva primera feina va ser la de cambrer. Aviat es va adonar que el desconeixement de la llengua li impedia entendre les comandes dels clients i el seu cap el va animar a buscar algun curs de català.

Així és com va anar a l'Ajuntament per demanar informació. Llavors les classes es donaven a l'Escorxador. Allà, casualment, es va retrobar en Ricard, que el va animar a participar al festival

En Veu Alta. Al cap de poc temps, en Ricard es va convertir també en la seva parella lingüística. Certament, en Moisès hi va posar moltes ganes i de seguida va perdre la por i la vergonya per demanar les coses i contestar les persones.

Quan parlem del significat que té per a cadascú el català, en Moisès sent que cada país té una llengua pròpia que hauria de conservar. Es lamenta que en el seu cas, al Perú, el quítxua s'ensenyava molt poquet a l'escola i només en petites regions. Per a en Ricard, un mestre vocacional enamorat de les lletres, que va veure com la seva llengua era perseguida al seu país, "el català ho és tot, però no exclou les altres llengües".

La parella s'ha anat enriquint mútuament entre cafès, esmorzars, passejades i fins i tot alguna excursió a Montserrat. Les vivències i els costums diferents d'un i altre s'han anat compartint en un ambient de respecte, molta voluntat i confiança mútua. Tots dos s'entenen de meravella. Tenen un caràcter tranquil i molta vocació per ajudar el proïsme. De tot plegat, ara ja en fa vuit anys, i en Ricard i en Moisès encara són avui grans amics. Han sortit dels límits de la parella lingüística i comparteixen moments importants de les seves vides, com si fossin una família.

Ara, a en Moisès, que Déu n'hi do com parla en català, li agradaria experimentar el Voluntariat per la llengua fent de parella d'algú que en vulgui aprendre.

Anna Castellon
Voluntària del VxL

Júlia Sánchez / Extremadura

Natàlia Krychylska / Ucraina

Júlia Sánchez / Extremadura

Carmen Dinu / Romania

Monument als Castellers

Un quintet lingüístic sense complexos

No és un duet, com passa en la majoria de parelles lingüístiques, sinó que ara mateix formen un quintet explosiu. No és que toquin música de jazz, és que s'atreveixen amb tot. La formació és variable dins d'una relativa estabilitat. Hi ha dues instrumentistes fixes, que són cunyades: la Júlia i la dona del seu germà, la Claudina. Elles són les creadores de la banda allà al 2002, però estan fresques com el primer dia. La resta entra i surt a discreció, si bé les dues líders del grup saben que tenir una certa continuïtat té un munt d'avantatges, i procuren que les noves incorporacions s'hi trobin bé i no tinguin ganes de marxar. Amb això ja es donen per ben pagades. La realitat és que, des de fa més d'un any, han aconseguit estabilitzar el grup, i els resultats salten a la vista: totes les lletres de les *cançons* de la quadrilla són dites en un català excel·lent, i no hi ha cap altre idioma que hi pugui competir.

Basílica de Santa Maria

Al costat de les dues voluntàries vilafranquines, la Júlia i la Claudina, s'hi han acoblat de meravella una romanesa pèl-roja de pell clara, la Carmen; una rossa d'Ucraïna que fa uns mesos ha estat mare, la Natàlia, i una mulata arribada de Cuba, la Reifis. Elles són la prova fefaent que en aquest grup no s'exclou cap nacionalitat, que tothom hi és benvingut, que no tenen res a envejar a l'ONU, i que no els fa por ni la Cuba de Fidel ni tampoc els països de l'antic teló d'acer. Per allà han passat, també, persones arribades de l'Amèrica Llatina, de l'Equador i del Brasil, un bon grapat de gent del Magreb, i també han obert portes als asiàtics, de Malàisia, concretament. D'altra banda, tot i que no

està escrit enlloc, s'ha acabat consolidant com un conjunt bàsicament de dones. Encara que han tingut un parell d'incursions de mascles, la veritat és que han durat quatre dies. I elles accepten aquesta evidència de bon grat. No tenen res contra els homes, però estan a gust així. Saben que la seva feminitat compartida té alguns avantatges a l'hora d'obrir les seves intimitats, i que això afavoreix que se sentin com a casa, en família.

Els *assaigs* del grup són invariablement els divendres a l'entresolat del Quòrum, una cafeteria on es troben molt bé envoltades d'un ambient de tertúlia força distès. Tant les dues referents del grup com les que s'hi han incorporat sobre la marxa en canten les excel·lències. Les cunyades parlen d'experiències molt positives, al costat de petites decepcions -els passavolants sense formalitat que han estat impuntuals i s'han acomiadat a la francesa-, i de la riquesa que suposa conèixer persones d'altres cultures, costums i valors. En definitiva, estan cofoies d'haver-se deixat de mirar el melic i haver comprovat que els altres també ens poden ensenyar coses. Les noves adquisicions diuen que se senten molt catalanes, molt integrades, i no estan disposades a suportar que ningú parli malament del seu país d'acollida. La jove ucraïnesa està commoguda per la solidaritat dels catalans, per la seva disponibilitat a ajudar els altres, i posa com a exemple el mateix voluntariat lingüístic. El cert és que, a força de compartir vicissituds cada setmana, el grup s'ha convertit en una colla d'amigues que es confien mútuament penes i alegries, i això,

diuen la Carmen, la Natàlia i la Reifis, és especialment valuós quan ets lluny de les teves arrels.

La romanesa, casada i mare de dos fills universitaris que ja campen pel seu aire i que ara ha recuperat el seu antic ofici de modista, diu que se sentia molt sola i trista quan va arribar a Vilafranca, i que en el grup ha trobat un caliu que enganxa, i que per això no es perd cap *assaig*. La Carmen considera que aquest escamot lingüístic és un complement ideal als cursos de català perquè aquí es parla molt més, i això ajuda a perdre les pors i la vergonya. “Abans de venir amb la Júlia i la Claudina no m’acabava de llançar”, explica aquesta dona vinguda des de prop de Bucarest. La Natàlia hi està completament d’acord. A ella també li va costar tirar-se a la piscina del català, i ara l’hauríeu de sentir! Parla amb una precisió i una entonació realment envejables. La cubana del grupet comenta que, amb el seu marit, que és d’aquí, abans parlaven en castellà, però que, gràcies a l’empenta que li han donat les companyes, ha passat a dirigir-se a tothom en català, inclòs el seu home. A banda de les trobades gairebé sagrades dels divendres, també coincideixen voltant per Vilafranca, a vegades al mercat, i aleshores fan petar la xerrada, o es comuniquen per WhatsApp, sobretot les més joves, i, és clar, ho fan amb l’idioma del seu nou país, amb el que escriuen Rodoreda i Espriu. La Natàlia afegeix que havia tingut abans una parella lingüística tradicional, i recorda l’experiència com a positiva, però està encantada amb tot el valor afegit que li aporta formar part d’aquest magnífic quintet.

Plaça del Penedès

Com que la confiança s’ha instal·lat en el grup, quan alguna de les integrants rep la visita d’un familiar -com ara les mares de la Carmen i de la Natàlia-, o quan aquesta ucraïnesa no té amb qui deixar el Martí -el seu fill de pare català-, aleshores la tertúlia es fa més àmplia i s’enriqueix amb les aportacions puntuals dels nouvinguts. El seu paper, en aquests casos, és el de traductores, per fer possible que tothom s’integri a la conversa. Els temes són molt variats i surten sols. Es pot parlar de tot: de les qüestions socials, de fets i notícies de Vilafranca, a vegades de política, de les vivències que tenen cadascuna d’elles a casa seva... Tot i que, en principi, els *assaigs* del grup són d’una hora, molt sovint es posen a *tocar* i el temps vola, i al cap d’un parell d’horettes encara hi són. Sens dubte, l’ambient que s’hi respira és el tret diferencial d’aquesta formació insòlita que trenca barreres i no admet cotilles de cap mena. Hi ha franquesa, com si la coneixença entre elles vingués de lluny, i parlen dels seus anhels alhora que recorden els seus anys de joventut, sobretot les més veteranes. “Si podem ser cinc, perquè ens hem de conformar només amb un duet?”, es pregunten a l’uníson. Algú s’atreveix a discutir-ho? Jo, no.

Josep Forns
Voluntari del VxL

Claudina Puig / Catalunya

Reifis Ventosa / Cuba

Aleyda Subia / Bolívia

Elisabet Olmos / Catalunya

Plaça del Campanar

L'Aleyda i la Carla, dues catalanes de Colòmbia

Ens trobem tots tres a l'Agrícol, el lloc habitual de les seves xerrades. L'Aleyda té quaranta anys, estudis secundaris i és de Bolívia. En fa vuit que és aquí, i amb la seva filla Carla, de sis anys, són dues vilafraquines més. A l'Elisabet no li cal presentació, car la tasca de voluntariat a la vila en diferents camps socials és prou coneguda. El Rebost n'és una mostra.

Poder comunicar-se bé amb la seva filla va ser el que va empènyer l'Aleyda a aprendre el català més seriosament. A l'escola parlaven en català a la filla, i la mare li parlava en castellà. "A la meua filla, quan va començar a anar a la llar d'infants, de ben petita, de nadó, ja li parlaven en català i jo no l'entenia de res, i quan em parlava –ja ho sap l'Elisabet– se'm quedava mirant... Em vaig decidir. La comunicació amb els nens és molt important. Jo no podia ajudar-la a entendre les paraules, i ho passàvem malament." Aquesta va ser la causa primera, però també hi va tenir a veure poder parlar normalment amb la gent i a l'empresa on treballava. El català, ara que el sap més, serveix a l'Aleyda per comunicar-se millor, encara que, d'entrada, li surt el castellà, que és la seva llengua, però no té cap problema per parlar o entendre el català. L'Elisabet hi està d'acord, i afegeix que des que són parella lingüística la millora del català de l'Aleyda és més que notable.

L'Elisabet no és la seva primera parella lingüística. Va començar amb la Rosa Maria Torres, i van participar, fa uns tres anys, en una de les activitats del programa Voluntariat per la llengua: la lectura de poemes en català al claustre de Sant Francesc, en el festival En Veu Alta. Per aprendre's el poema, l'Aleyda va mirar per primera vegada un llibre en català. Aquesta activitat la va trobar divertida: compartir amb "gent de totes les cultures" dificultats en la pronúncia, ja que "en totes les llengües passa el mateix", i la va engrescar per fer els cursos de català.

L'Elisabet i l'Aleyda inicien, ara, la segona tongada de converses i s'entenen molt bé. Han participat també en l'activitat de l'alumnat de visitar les botigues col·laboradores del programa. Consistia a fer preguntes sobre la botiga, com era abans, els canvis des que van començar, els costums i les tradicions, etc. "Els botiguers avaluaven el nivell de català, si el parlàvem bé." Aquesta és una manera de facilitar la integració i ajudar els nous vinguts a moure's en català per la vila. L'Aleyda confirma, un cop més, que ben ràpidament els catalans estem disposats a canviar al castellà sense que calgui. Davant de la barreja de mots en les dues llengües, diu, quan s'hi troba: "En què et parlo, en castellà o en català?"

Se senten molt bé a Catalunya. La família les crida perquè estan molt lluny. Els seus parents pensen que estan molt soles, però tenen el seu grup d'amics. La nena diu a la mare que poden viatjar al seu país, però que han de tornar. Com podeu veure, doncs, l'Aleyda i la Carla són dues catalanes més.

Durant tota la conversa hem seguit ben bé el guió de les xerrades del Voluntariat per la llengua: que parli, que parli l'aprenent.

Josep Vallès
Voluntari del Vxl

Armindo Silva / Portugal

Jaume Claramunt / Catalunya

Bar el Coro. Plaça de Sant Joan

Jugues?

La conversa va sorgir
prop d'una copa de vi,
cosa del tot natural
al seu Penedès natal.

-D'on vén's? -li diu, somrient.

-De l'antiga Lusitània,
però no pas directament...

Darrere les ulleres de pasta negra, uns ulls vius i espavilats.

L'Armindo esbossa una rialla tímida mentre explica com va sortir de Portugal buscant una experiència nova. De primer, la feina el va portar a Andorra, però el joc de la vida i de l'amor va tirar els daus cap a una altra banda. Dels Pirineus al Penedès i tiro perquè em toca. A la casella Penedès hi farà estada llarga. *Em Roma se romano*, diuen al seu país; doncs a Catalunya sigues català. Aquesta serà la regla del joc a partir d'ara, la que l'empeny a buscar algú que l'acompanyi en la pràctica de la llengua. I en Jaume, que es trobava en aquella casella des de sempre, esperant l'ocasió de poder donar joc, s'hi decideix. Ell, tan capficat a la seva feina, agraeix el repte i surt. Posa en joc totes les seves capacitats per tal de ser útil a l'altre jugador.

-M'agrada la seva companyia.

-M'agrada escoltar el seu català tan ben parlat.

L'un i l'altre estan contents de la seva decisió de jugar plegats, perquè tots dos tenen bon joc i no hi ha guanyador ni perdedor. La partida s'allarga i amb prou feines recorden com va començar: els daus han quedat a banda i ara els guia l'amistat.

Núria Carreras
Voluntària del VxL

Sanae Lmakhrouf / El Marroc

Ester Morgadas / Catalunya

Col·legi Sant Ramon de Penyafort

L'Ester, la Sanae i la Fàtima, tres grans ingredients per a una normalització plena

Aviat està dit, però ja fa set anys que l'Ester Morgadas, mare del col·legi Sant Ramon de Penyafort, fa de voluntària lingüística. Durant aquest llarg temps ja ha tingut quinze parelles, majoritàriament marroquines i sud-americanes, però també d'angleses. Aviat està dit, però és tot un rècord en aquesta activitat voluntària, solidària i imprescindible al nostre país.

Actualment té dues parelles, la Sanae i la Fàtima, amb les quals conversa una hora a la setmana durant tot el curs escolar. I també té tres noies marroquines més que els divendres fan com un seminari lingüístic conjuntament amb l'Alba Miret, professora de Sant Ramon. Set persones parlant català... tota una demostració de voluntat tant de qui destina part del seu temps a ensenyar com de qui demostra tanta voluntat d'aprendre la nostra llengua... I és que la Gemma Garcia, dinamitzadora del Voluntariat per la llengua a l'Alt Penedès, volia que anessin canviant de parelles, cosa que va fer que a l'Ester se li acudís de crear, a més a més, aquests grups de divendres.

La Sanae i la Fàtima són del Marroc. La primera és d'un poble anomenat Alzhoceima, fa onze anys que viu a Vilafranca, té tres fills de dotze, set i quatre anys i parla el català perfectament. La Fàtima és de Beni-Mellal, té dos fills, de cinc i tres anys, i en fa dos que resideix a Vilafranca, tot i que en va viure sis a Múrcia. Parla millor el castellà que el català, però si no s'escudés en la vergonya que diu que li fa, Déu n'hi do del nivell que ja ha adquirit en només dos anys.

L'Ester no ha tingut mai cap marroquí, només ha tingut dones, d'aquest país, i només un cop ha tingut un home, un peruà. La Sanae diu que fa molts anys que assisteix a les converses perquè l'Ester l'ajuda a fer-li perdre la vergonya a l'hora de parlar català. Només parlant amb totes elles en tinc prou per donar fe que és així. Admet que abans només parlava castellà al carrer i que és gràcies a les converses lingüístiques, tot i la por a cometre errades, que ha adquirit la valentia per parlar català. La Fàtima no fa tants anys que viu a Vilafranca i lògicament parla millor el castellà, però es nota que s'esforça molt per aprendre la nostra llengua. Em diu l'Ester que té vergonya a parlar perquè hi sóc jo, però que normalment ho fa molt millor...

Totes dues afirmen que l'Ester ho fa molt bé i que les ajuda molt, "no a aprendre gramàtica sinó a parlar", diuen. L'Ester afegeix que la Sanae assisteix a cursos de català des de fa sis anys i ara ja fa l'intermedi 1. És evident que aquesta dona no es pot esforçar més. Li dic que quan acabi el curs ja podrà impartir classes de català a la Fàtima i es posa a riure, però us ben asseguro que podria fer-ho sobradament. Parla un català que ja m'agradaria que parlés molta gent que fa quaranta anys que viu a Catalunya...

Els pregunto per què es van apuntar al voluntariat lingüístic, per què volen aprendre català si en castellà ja les entenen a tot arreu i la Sanae diu que és perquè li sembla que Catalunya dóna molta importància a la seva llengua, molta més que al castellà, i afegeix que "ens agrada molt, el català, de veritat, molt". La Fàtima assenteix i explica que primer volia viure a Múrcia perquè ja parlava castellà però ara ja no, ara vol quedar-se a Vilafranca del Penedès perquè "m'hi trobo molt bé".

La Sanae afegeix que “la veritat és que no sé si és per culpa nostra o dels catalans, o de tots plegats, però a vegades no hi ha una relació gaire fluïda entre catalans i marroquins, i segurament és a causa, principalment, de la llengua: els catalans pensaven que no podien parlar amb els marroquins perquè no entenien el català i nosaltres tampoc no podíem parlar amb ells perquè ens feia vergonya cometre alguna incorrecció”. Assenteixo que em fa l'efecte que, efectivament, és culpa de tots plegats. Nosaltres ens passem al castellà innecessàriament i ells no es llancen a parlar català perquè els fa vergonya no fer-ho prou bé, de manera que amb un diagnòstic tan clar, la recepta és senzilla: tots a parlar català i s'ha acabat el bròquil!

Col·legi Sant Ramon de Penyafort

Els pregunto si van amb alguna colla de castells, els seus fills. La Sanae diu que a la seva filla li agraden molt però que no sap com s'ha de fer, per entrar en una colla, ja que es pensava que als castells només hi anaven catalans... Els dic que han estat sempre una gran plataforma d'integració de tots els immigrants, o sigui que Verds, Xicots i Jove, digueu a l'Ester que us posi en contacte amb la Sanae, que encara descobrireu promeses. Els dic que davant de casa meua hi viu l'Ayoub, un nen marroquí que és un petit gran casteller dels Xicots...

Quan convé, la Sanae fa d'interpret a Sant Ramon. I les seves converses no duren deu hores sinó tot el curs. I no només un curs sinó uns quants, ja ho heu vist. I a vegades, amb l'Ester i l'Alba, cuinen menjar d'aquí i del Marroc i el comparteixen. I sovint s'inventen un conte: una comença amb 'hi havia una vegada'... i l'altra s'inventa com continua... En definitiva, que em sembla modèlica la tasca de l'Ester i la voluntat de la Sanae i la Fàtima. Si tothom fos com elles no tindriem cap problema entre cap procedència, entre cap raça, entre cap diferència...

Ricard Rafecas
Voluntari del VxL

Fátima Itahraoui / El Marroc

Ester Morgadas / Catalunya

Diana Dimitrova / Bulgària

Teresa Bonastre / Catalunya

Pati de Cal Figarot

Sí, mama, adió

Aquestes són les tres úniques paraules que coneixia la Diana Dimitrova quan va arribar a Catalunya provinent de Bulgària ara fa sis anys. Però quan va ser aquí, es va trobar una realitat diferent de la que coneixia de les notícies del seu país. Va començar a aprendre castellà pensant que era l'única llengua, però es va adonar que, al seu entorn, la paraula *calle* que li havien ensenyat no es corresponia amb els rètols de les façanes, on posava carrer, i que, un dia, en entrar en una farmàcia, el dependent se li va dirigir en una altra llengua. Aleshores va entendre que a Catalunya es parlava català.

A partir del seu interès personal, va començar un curs de català. Però, per separar bé les dues llengües, necessitava algú que l'ajudés a corregir el seu català oral; per això va decidir apuntar-se al Voluntariat per la llengua. Ha tingut diverses parelles lingüístiques, de les quals valora molt tot el que ha après sobre història, literatura, poesia i art. Cada una li ha creat una inquietud més forta per aprendre més sobre cultura catalana.

La Teresa Bonastre coneix el programa des dels seus inicis gràcies a un anunci que va sentir per la ràdio. S'hi va inscriure al cap d'un any per la curiositat de compartir conversa i cultura, i ara, després de tants anys de participació, es pot considerar una veterana com a voluntària. No s'ha desanimat mai, tots els aprenents li han aportat una riquesa cultural diferent gràcies als diversos orígens: el Marroc, Amèrica del Sud, Bulgària, Anglaterra...

Juntes han compartit el Voluntariat per la llengua durant deu setmanes i s'han adaptat molt bé l'una amb l'altra tot i els horaris laborals tan variables de la Diana. Durant les seves trobades han parlat de cuina, dels seus nés, de viatges, de cultura i de festes catalanes, i s'han adonat que tant a Catalunya com a Bulgària hi ha les mateixes celebracions però en dies diferents. La Teresa també ha ajudat la Diana a no traduir literalment del búlgar i a desxifrar el significat d'algunes frases fetes molt corrents però complicades per a ella.

L'experiència ha estat molt bona per a totes dues, fins i tot van portar els seus marits a fer els tastets d'arreu del món del mes d'abril que organitza el Servei de Català de Vilafranca i l'Alt Penedès, on van gaudir d'una tarda agradable conversant sense parar. Participar al Voluntariat per la llengua ha estat molt enriquidor per a la Teresa, a qui agrada conèixer gent nova i ajudar. A la Diana, li ha aportat acolliment en un país nou que no coneixia. Ara, quan es troben pel carrer, es saluden i somriuen, i valoren mútuament l'atenció rebuda i la voluntat aportada.

Alba Miret
Voluntària del VxL

Mari Carmen Jiménez / Catalunya

Baptista Serrà / Catalunya

Biblioteca Torras i Bages

El Voluntariat per la llengua, un sistema noble que ajuda a parlar en català

Ja en ple i fred hivern, asseguts al sol en una terrassa de la plaça de Jaume I, enllestim la feina.

La Mari Carmen Jiménez va néixer a Barcelona; per això diu que és de mar: “la meva infantesa ha sigut el mar”. Ja té els fills grans i és àvia i tot. Ha viscut a Vilanova, i ara és vilafranquina de fa un parell d’anys. Tenia una empresa, que fa uns anys, amb la crisi, se’n va anar en orris. Estava cercant feina desesperadament i ara n’ha trobat, precisament a Vilafranca, en una empresa portuguesa. Ho celebrem! Va apuntar-se al programa per “practicar la llengua i veure llocs de per aquí”.

L’escola la va fer en castellà: “I tant! Era prohibit el català!” No parlava mai el català perquè a casa seva eren castellanoparlants. Al seu entorn vital i cultural, de vida quotidiana, no es parlava en català, i no en va sentir cap necessitat; tampoc a Vilafranca. Vivia normalment, sense cap entrebanc, en castellà (cosa que encara no es pot fer del tot en català). No el desconeixia pas: “Quan trobava gent que no m’entenia, llavors parlava el català, més o menys.”

Ja abans de venir a Vilafranca va agafar interès pel català. Un cop establerta entre nosaltres en va fer un curs. L’interès per la nostra llengua va anar creixent per integrar-se, per comprendre millor, per la feina... i en el programa Voluntariat per la llengua va veure la manera de satisfer aquestes necessitats.

El Baptista Serrà fa uns deu anys que és voluntari: “Em va fer gràcia la idea. Jo no sóc professor ni pretenc ser-ho. El que passa és que es tracta de complementar els cursos que estan fent... Em va semblar bé.” El primer any ja li va quedar clar: qui havia de xerrar era l’aprenent. “Si xerra ell, millor. Jo ja en sé de parlar català. Es tracta que el que ve de fora l’acabi parlant.” La Mari Carmen ha estat la desena parella o més, no n’està gaire segur. Són hores en què hi guanyes. Fas amics.

Les trobades les feien al despatx de la seva assessoria, anaven a passejar, anaven a voltar per Vilafranca o a fer alguna visita cultural. El Vinseum va ser un dels llocs visitats. Ell ja té unes rutes estàndard. Per la seva experiència, creu que l’element bàsic és l’actitud i la voluntat de l’aprenent. Recorda una aprenenta ucraïnesa que tenia un nivell molt baix de català. De bon principi s’entien gràcies al traductor ucraïnès/català del mòbil. I aquesta noia ara parla perfectíssimament català, i se’n sent molt satisfet.

Ambdós coincideixen que l’experiència de la seva trobada en el programa com a parella lingüística ha estat bona i profitosa. Els temes de conversa no han estat un problema. La Mari Carmen diu que ha perdut la sensació de por de parlar en català, i li sembla molt noble el sistema, el compromís d’una hora de conversa setmanal per aprendre el català. “Molt noble”, repeteix; ella també ho faria. Faria de voluntària per ajudar gent que volgués aprendre el català, “i amb gent d’un nivell més bàsic, encara més”.

Acabem. El voluntari, el Baptista, no ha parlat tant, mentre que l’aprenenta, la Mari Carmen, s’ha esplaiat més. És el que diu el programa. Ha estat una entrevista pràctica.

Josep Vallès
Voluntari del VxL

Mónica Alderisi / Argentina

Rosa Maria Manzaneres / Catalunya

Rambla de Sant Francesc

El redescobriment d'una amistat

La història de la Mónica (que és l'aprenenta i és originària de l'Argentina) i la Rosa Maria (la voluntària, de Barcelona) es podria resumir en dues idees: la consolidació d'una amistat i el trencament de barreres lingüístiques.

Les protagonistes del relat ja es coneixien, abans de participar al programa Voluntariat per la llengua, ja que havien treballat juntes. Es van interessar per formar-ne part per diferents motius. La Mónica tenia, com a principal motivació, millorar el domini de la llengua catalana. I, per aconseguir-ho, volia perdre la vergonya. Se li fa una mica difícil superar aquest escull a l'hora de llançar-se a parlar, ja que, per desgràcia, es troba

amb una situació que tal vegada es dona massa sovint: algunes persones se'n riuen quan ho fa. Malgrat l'esforç que ella (i molts altres) fan per aprendre'n –apuntant-se a cursos i buscant un

voluntari lingüístic, per exemple— hi ha qui no només no ho valora, sinó que d'alguna manera ho menysprea fent mofa dels errors que comet, que d'altra banda són comprensibles.

Pel que fa a la Rosa Maria, al Servei de Català de Vilafranca i l'Alt Penedès li van proposar de participar al programa —ella volia fer un curs, però ja havien començat—, i va dir que sí perquè volia ocupar el temps amb activitats constructives i perquè creia que seria una experiència interessant.

La unió entre elles ha estat molt fructífera, perquè la Mónica es pot deixar anar amb la Rosa Maria, ja que fa que se senti còmoda. També hi ajuda el fet que són amigues i riuen molt recordant anècdotes. D'alguna manera, els és més fàcil trobar temes de conversa (perquè tenen la feina que havien compartit en comú) que a altres parelles que comencen el voluntariat sense cap coneixença prèvia.

Amb el temps que ha passat des que van començar, la Mónica ha millorat el seu domini de la llengua. A més, totes dues consideren que les seves trobades sempre són positives per l'intercanvi cultural que suposen. No només parlen, sinó que també riuen juntes, fan dinars i sopars, fan excursions (tenen un record molt bonic del dia que van passar a Girona, per exemple), etc. Per a la Mónica és valuós, perquè si no fos per la Rosa Maria hi ha moltes coses que no hauria fet per desconeixença.

Per a la Rosa Maria, fer de voluntària és molt enriquidor, ja que totes dues han pogut aprofundir en el coneixement que cada una tenia del país de l'altra. I no només dels seus països, sinó també de la història, les tradicions de cada una, etc. També s'ho han passat molt bé en diverses ocasions pels equívocs que poden provocar les diferències de significat de les mateixes paraules en castellà espanyol o argentí.

El que totes dues valoren més de les trobades és l'amistat que hi ha entre elles (que ja existia, però que ha crescut). Segons la Rosa Maria, de vegades pot fer una mica de mandra sortir de casa o deixar el que s'està fent per anar-se a trobar amb l'aprenenta, però després tot s'esvaeix, ja que quan s'acaba la trobada està molt satisfeta perquè s'ho ha passat molt bé. Potser no es troben cada setmana per incompatibilitat d'horaris, però quan es troben no tenen pressa per marxar.

Recorden amb afecte el que els va passar el dia que es van fer la sessió de fotos al Casino. S'havien mudat i arreglat per a l'ocasió, i la fotògrafa les va fer posar al balcó i els va indicar que es posessin de diferents maneres. Per tot això, i també perquè en algunes fotos tenien una copa de cava a les mans, estan pràcticament segures que un grup de gent que era dins del bar i les observava creien que eren ni més ni menys que les protagonistes d'una sessió de fotos d'un casament.

Anna Rafecas
Voluntària del VxL

Alba Miret / Catalunya

Hanan El Arras / El Marroc

Telecinco també pot ser útil per fomentar la conversa en català

Vàrem quedar a l'escola Sant Ramon un divendres a la tarda, a la mateixa hora que acostumen a trobar-se les tres protagonistes d'aquest relat. M'esperaven puntualment a l'hora convinguda la voluntària Alba Miret i les dues aprenentes: Hanan El Arras i Hanan Ahrimich. Sí, totes dues es diuen igual, tot i que em comenten que el nom Hanan no és dels que més sovintegi al Marroc.

Col·legi Sant Ramon de Penyafort

La Hanan El Arras és de Tànger i la Hanan Ahrimich és de Rabat. La nostra voluntària, l'Alba, és alpenedesenca.

D'entrada, va ser obligatori parlar de Rabat, ja que jo hi tenia una amiga que hi treballava, i hi vaig anar a passar uns quants dies.

Vàrem estar conversant més d'una hora. El temps va passar sense adonar-nos-en, en un ambient tranquil i molt agradable. Els vaig preguntar de quina manera es van assabentar de l'existència del Voluntariat per la llengua. L'Alba em digué que va ser a través de la premsa; la Hanan El Arras, mitjançant el curs de català que estava fent, i, la Hanan Ahrimich, per una altra mare de l'escola. També em comentaren que darrerament s'hi ha afegit una altra noia aprenenta.

El nexa d'unió entre elles ha estat i és l'escola Sant Ramon. L'Alba hi treballa com a professora de secundària. Els divendres té classe de tres a quatre de la tarda i, a continuació, fan la trobada setmanal al mateix centre escolar, tot i que, alguna vegada, han quedat de fer la conversa en una cafeteria. Aquestes trobades les consideren d'allò més positiu i enriquidor.

L'Alba diu que acaba el divendres molt contenta i que està molt motivada de poder col·laborar en una tasca relacionada amb la llengua catalana i la cultura en general.

Pel que fa a les dues aprenentes, els ha anat molt bé poder aprendre el català de cara a practicar-lo amb els seus fills. Entre elles i amb els seus marits parlen en àrab. Els marits no parlen català, però ara un d'ells (el de la Hanan Ahrimich), com que té una carnisseria, el vol aprendre a parlar. A part de parlar amb els seus fills en català, també ho fan en algun establiment, però, quan veuen que algú no les acaba d'entendre, es passen al castellà. Els vaig comentar que és una llàstima, que cal insistir perquè la gent d'aquí faci una mica l'esforç de comprendre els nouvinguts que s'esforcen a parlar la nostra llengua.

Han participat en algunes activitats complementàries del Voluntariat per la llengua, com ara en el taller de sardanes i, sobretot, en els tastets gastronòmics. El tema de la cuina es veu que acostuma a ser bastant el fil conductor de la conversa i l'Alba m'explica que la Hanan Ahrimich en dues ocasions va portar berenar que havia fet ella: un dia era una mena de pa de pessic amb ametlles i en una altra ocasió va portar unes galetes o pastes de te.

La Hanan El Arras va decidir participar al darrer festival EVA i, en les sessions de preparació per a la lectura en veu alta, se li va proporcionar un text que era una poesia de Joana Raspall, però ella en volia un altre (narració o poesia) que fos més llarg. Així, doncs, una tarda, entre totes tres (l'Alba i les dues Hanan) van triar dos textos extrets d'un llibre que els professors de Sant Ramon utilitzen per fer la lectura de reflexió de valors a primera hora del matí i que, naturalment, els va proporcionar l'Alba. Un era sobre l'amor en un matrimoni i l'altre sobre la vida d'una atleta olímpica que havia patit poliomielititis de petita. El dia del festival la Hanan va llegir dos textos: la poesia de la Joana Raspall i el text sobre el matrimoni.

També alguna tarda, entre totes tres, l'han dedicada a revisar els deures de català del fill de la Hanan Ahrimich. Ella s'ho apunta en una llibreta i d'aquesta manera li queda clar per explicar-ho al seu fill.

Quan va començar a Telecinco la sèrie *El príncipe*, que tracta d'una història d'amor entre una noia musulmana i un policia espanyol cristià destinat a Ceuta, la Hanan El Arras ho va comentar i, aleshores, l'Alba també va seguir les emissions i així ho podien comentar totes tres durant les trobades. Fins i tot la Hanan enviava whatsapps a l'Alba per recordar-li l'hora de l'inici de la sèrie i, durant l'emissió, l'anaven comentant també a través dels whatsapps (com si fessin hores extres de les trobades).

Col·legi Sant Ramon de Penyafort

L'Alba em comentà que valora molt positivament poder tenir coneixement d'altres cultures i, sobretot, aprendre diferents maneres de cuinar. Totes tres coincideixen que l'intercanvi cultural sempre és molt enriquidor. Creuen que el Voluntariat per la llengua és una activitat molt gratificant i tenen moltes ganes de passar-s'ho bé. Parlen molt de nens: una com a mestra i les altres dues com a mares.

També participen en les activitats extraescolars de Sant Ramon i les vaig veure molt animades, amb ganes de continuar, aprendre i incrementar els seus coneixements culturals.

Ricard Serra
Voluntari del VxL

Alba Miret / Catalunya

Hanan Ahrimich / El Marroc

Josep Vallès / Catalunya

Mohamed Bouzgarne / El Marroc

Barri de la Girada

La naturalitat i el respecte com a motors de la “normalització”

Ens reunim a la sala de juntes de l'Associació de Veïns de la Girada, de la qual en Josep és de la Junta. A petició meua i amb la satisfacció de qui se sent a casa, m'ensenya el “piset” i m'adono de la importància de disposar d'un casal per a la integració de les persones en una família més àmplia.

En Mohamed és del Marroc, és jove, està casat i té tres fills. Fa cinc anys que viu a Catalunya i tres a Vilafranca. És ja la segona tongada de trobades que realitza amb en Josep, exfuncionari de Correus, ja jubilat, però amb vocació tardana per la carrera de dret, que ha fet a la UOC.

En Josep fa com de mediador i va aclarint les meves preguntes. M'explica que al començament visitaven botigues. Aquí en Mohamed va anar descobrint el nostre món a partir dels noms d'aquelles coses que “normalitzen” el tracte i fan que un “servei” institucional agafi caliu. Comentem que aquesta aspira a ser la nostra versió de la integració, a Catalunya, cosa que contribueix a fer “normals” les relacions i a estalviar-nos els guetos de trista i present memòria.

Parlen “de tot”, tal com solem fer les parelles. Diu en Mohamed que quan va arribar a Catalunya, venint de Tolosa i Montpeller, el van sorprendre la netedat dels carrers i el traçat de les carreteres. També parlen del Barça –no podia ser d'altra manera!-, però darrerament hi veu traces negatives. Sobre Catalunya, en Mohamed constata que aquí hi ha un major respecte per la llei; ens admira perquè som tossuts amb el català, com ell ho és amb l'amazic, la seva llengua d'origen, que ha de moure's amb tants entrebancs... Del Penedès, li impressionen els castells.

Ell ha anat avançant en l'aprenentatge. Al Marroc hi va dur a terme el que correspon a l'ESO i aquí ja ha fet tres cursos de català: el bàsic 1, el bàsic 2 i el bàsic 3. Les trobades, a més, l'han portat a veure TV3, a llegir algun article de l'Ara...

En Mohamed reconeix que va tenir sort d'haver triat, al Marroc, el castellà com a segona llengua d'aprenentatge i no el francès: el català i el castellà tenen més patrons comuns i això ajuda. Li agrada el nostre accent; li sona com l'italià, i li fa gràcia, especialment l'expressió *no passa res*, que pronuncia amb to irònic. Li són difícils els pronoms febles però en reconeix el valor i la precisió.

Se sent feliç quan pot compartir el català, a la mesquita o a l'Espirall, on viu, però li dol que siguin pocs els qui el vulguin aprendre. El parla amb els fills, gràcies a la immersió lingüística. La seva dona posa interès a entendre'l i vol acudir als cursos. Li pregunto si tornaria al Marroc: “Home, aquí tinc la feina,” diu “i, la filla gran, havent fet l'aprenentatge en català, toparia amb el francès...”

En Josep em comenta el berenar que li va oferir la família del Mohamed a casa seva, on va ser tractat “com un rei”. I ambdós coincideixen amb entusiasme sobre la llarga sessió de fotos que els van fer com a parella.

Josep Faura
Voluntari del VxL

Maria Gálvez / Andalusia

Latifa Zakari / El Marroc

Plaça de la Constitució

No és senzill, ser d'aquí

De les moltes contribucions dels catalans al món, de la que probablement ens hem de sentir més orgullosos és de la capacitat que hem demostrat sempre d'integrar els nousvinguts. La Maria i la Latifa en són un exemple extraordinari. És sorprendent trobar-se una dona marroquina fent l'esforç d'aprendre la llengua, d'esdevenir una catalana més, però encara ho és més veure l'entusiasme amb què una andalusa li aplanava el camí, l'acompanyava en la sempre difícil tasca d'adoptar nous costums, nous paisatges. Res no és senzill, tanmateix, i la Maria, que no oblida els seus orígens, em destaca com n'és, de difícil, de vegades, acabar sentint-te un vilafraquí més. "Vilafraanca és elitista i selecta", em remarca amb un punt de recança, qui sap si recordant que potser a la senyora vila li costa obrir els braços.

Tampoc Catalunya no és un país del tot normal. La Latifa, que parla un català excel·lent i, en canvi, té dificultats amb el castellà, encara se sorprèn, després d'onze anys aquí, de la nostra insistència a canviar de llengua. "Conseqüències de ser un país derrotat", que li dic. No sé si ho acaba d'entendre, però.

Hem quedat a la taverna on la Maria i la Latifa s'han trobat amb freqüència. Un local que regenta la germana de la Latifa, un oasi marroquí al bell mig del carrer de Sant Pere. Amb un te amb menta als llavis, desgranem l'ansia de ser d'aquí sense deixar de ser d'allà. Dones fortes, passionals, viuen amb desfici saber l'una de l'altra. Mil detalls, mil vivències de dos mons tan propers i tan llunyans alhora.

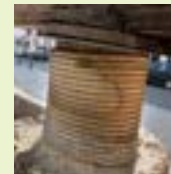
La Latifa és una dona menuda. El mocador que la cobreix fa més expressius uns ulls de mirada interrogant, amb aquell punt de neguit de qui se sap injustament assenyalat. Nascuda entre Fes i Nador, és llicenciada en estudis islàmics. Universitària al Marroc, aquí s'ha de conformar a cuidar-se de la família, del marit, que va obrir-se camí a Vilafranca, i dels cinc fills: tres que va dur de Taza i dos nascuts aquí. No pot evitar un pèl de recança quan pensa que els seus companys d'universitat treballen tots, al Marroc. Aquí només veiem el mocador. La formació no ha estat el fort de la majoria dels seus compatriotes aquí, em reconeix. Però no se'n queixa. No voldria tornar al seu país, tot i que podria optar a millor feina: la llibertat, sovint, té un preu. Aquí se sent segura pel carrer. És el que tenen les democràcies, per imperfectes que siguin.

El temps s'escola. Sense adonar-me'n hem parlat de tot: de la nostra independència, de la feina, del radicalisme islàmic, dels fills, de Palestina, del Sàhara, del Marroc... D'un món molt més complex que les simples aparences. D'un món on l'important és la gent.

Jaume Claramunt
Voluntari del VxL

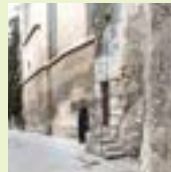

exposició
A dues veus

VOLUNTARIAT PER LA LLENGUA

Crèdits

Fotografia:

Imma Casanellas

Redacció:

Núria Carreras
Anna Castellon
Jaume Claramunt
Josep Faura
Josep Forns
Alba Miret
Anna Rafecas
Ricard Rafecas
Ricard Serra
Josep Vallès

Organització:

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL de l'Alt Penedès i el Garraf

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Col·laboracions:

AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDÈS

2005
vilafranca
capital
cultura
catalana

CONSELL COMARCAL
ALT PENEDÈS

VOLUNTARIAT PER LA LLENGUA

www.vxl.cat